

Практиката показва, че много често топлофикациите претендират за начислени сметки от 5-6 и повече години назад. Имат ли право на това, при положение, че съществува т.нар. погасителна давност?

Погасителната давност представлява време, през което кредиторът е бездействал. Поради това и законът своеобразно го наказва и се произнася в полза на длъжника, като му предоставя възможност да иска погасяване на правото на кредитора да търси защита на правото си, включително и по принудителен път.

Погасяването по давност на една претенция обаче не става с изтичането на предвиденото в закона време. Необходимо е **длъжникът** да се позове на изтекла погасителна давност. Той може да направи това пред съд или съдебен изпълнител. Теплофикациите се възползват основно от предвиден в новия ГПК начин за по-бързо събиране на дългове

. Става дума за т.нар. заповедно производство. При него всеки, който има вземания за пари, може да отиде в районния съд. И вместо да предявяват, от дружествата искат издаване на заповед за изпълнение въз основа на извлечение от сметките. В документа изрично се посочва задължението, което длъжникът трябва да изпълни, и разноските, които трябва да плати. В заповедта трябва задължително да пише и за кой точно период е задължението. В нея се съдържа и покана до длъжника да изпълни в двуседмичен срок от връчването на заповедта. Има и указание, че ако длъжникът не направи възражения пред издалия заповедта съд или не я изпълни, тя влиза в сила и ще се пристъпи към принудително изпълнение. Длъжникът обаче може да възрази писмено срещу заповедта за изпълнение или срещу част от нея. Обосноваване дори не се изисква. Но ако желае, длъжникът може да напише, че според него вземането е частично или изцяло погасено по давност.

Възражението се прави в двуседмичен срок от връчването на заповедта, който не може да бъде продължаван. Когато то е подадено в срок, съдът указва на заявителя (този, на когото се дължат парите), че може да предяви иск за установяване на вземането си в едномесечен срок, като до внесе дължимата държавна такса. Ако той не стори това, съдът обезсилва заповедта за изпълнение частично или изцяло, както и издадения изпълнителен лист

и така да принуждава топлофикация да заведе дело. Трябва да се знае обаче, че ако дължимата сума е по-малка или не е сигурно, че ще има погасяване, по-добре да не се възразява и да се плати, тъй като противното би довело до нови разноски, които в

крайна сметка ще уваличат
дължимата сума

Важно е да се знае също, че погасяване може да се иска от съд не само с възражение, но и с иск. Може да се иска съдът да установи, че съответното лице не дължи на топлофикация посочената от нея сума заради изтекла погасителна давност. И при възражението, и при иска обаче само съдът обявява и затвърждава погасяването, така че никога топлофикация да не може да има претенции за съответния период.

Тук идваме до въпроса за сроковете, с чието изтичане се погасява възможността да се иска плащането на сметката. Съгласно ЗЗД, петгодишен давностен срок е предвиден за всички икове, за които не е предвиден друг срок. Но Законът е предвидил тригодишен давностен срок за иковете за вземания от възнаграждение за труд, за които не е предвидена друга давност, вземанията за обезщетения и неустойки от неизпълнен договор, вземанията за наем, за лихви и за други периодични плащания. Именно в тези „други периодични плащания“ попадат и сметките към топлофикациите - това означава, че те се погасяват с изтичането на тригодишен срок.

Необходимо е да се знае обаче, че преди тези три години не трябва да има прекъсване на давността, т.е. **топлофикация** да не е предявявала иск или да не се е опитвала да събира дълга по принудителен ред.